

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **E. N.**, bývajúcej v Ž., zastúpenej JUDr. L. P., advokátom v Ž., proti odporcovi **JUDr. G. N.**, bývajúcemu v Ž., o rozvod manželstva, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 16 C 361/2007, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2008 sp.zn. 6 Co 199/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníci nemajú právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 27. februára 2008 č.k. 16 C 361/2007-33 manželstvo účastníkov uzavreté X., zapísané v knihe manželstiev bývalého M. ročník X., na strane X., pod por. č. X. rozviedol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené a neplní základné spoločenské funkcie. Účastníci síce spolu bývajú, ale navzájom nekomunikujú, nehospodária spoločne a intímne sa nestýkajú (viac ako X. rokov). Ako príčinu rozvratu vyhodnotil správanie sa odporcu voči navrhovateľke. O trovách konania rozhodol podľa § 144 O.s.p.

Krajský súd v Žiline uznesením z 30. júna 2008 sp.zn. 6 Co 199/2008 odvolanie odporcu ako oneskorene podané odmietol. Uviedol, že prvý pokus o doručenie rozsudku odporcovi bol vykonaný 26.3.2008, druhý pokus 27.3.2008, kedy bola zásielka s rozsudkom uložená na pošte a za deň jeho doručenia sa považuje 30.3.2008 (§ 47 ods. 2 O.s.p.). Lehota

na podanie odvolania potom uplynula 14.4.2008 (pondelok) a odporca ho podal až 11.6.2008 (osobne na súde), teda po uplynutí zákonnej 15- dňovej lehoty (§ 204 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie odporca namietajúc nedoručenie mu rozsudku súdu prvého stupňa, keď nedostal zo strany poštovej doručovateľky ani upovedomenie o jeho opakovanom doručení v náhradnom termíne a pojednávanie v jeho neprítomnosti napriek tomu, že sa ospravedlnil z dôvodu, že ako uchádzač o zamestnanie sa zúčastnil výberových konaní i mimo územia Slovenskej republiky. Žiadal rozsudok odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu, zrušiť a návrh na rozvod manželstva zamietnuť.

Navrhovateľka navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania v súlade s predloženou špecifikáciou, pretože je neprípustné , podané oneskorene a odporcovi postupom súdov neboli odopreté žiadne práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V predmetnej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie súdu vydané v konaní o rozvod manželstva. I keď nesmeruje proti rozsudku (ale uzneseniu) odvolacieho súdu, treba uviesť, že podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Dôvod takejto právnej úpravy prípustnosti dovolania v uvedených veciach (medzi ktoré patrí aj konanie o rozvod manželstva) je jednoznačný - je ním osobitný význam ústavného princípu právnej istoty v statusových veciach (čl. 1 ods. 1, čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky).

Uvedený ústavný princíp právnej istoty bol aj v danom konaní určujúci z hľadiska prípustnosti dovolania odporcu proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol jeho odvolanie ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravuje § 239 O.s.p. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie odporcu, nemá znaky uznesení, ktoré možno napadnúť dovoláním, prípustnosť podaného dovolania preto z § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúci dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) sa dovolací súd zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) sa v náleze z 1.7.2009 sp.zn. II. ÚS 398/08 z ústavnoprávnych aspektov vyjadril aj k otázke prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p. smerujúceho proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené. Poukázal na to, že v prípade takéhoto rozsudku je pri obnove konania (t.j. inom mimoriadnom opravnom prostriedku) zreteľne vyjadrený úmysel zákonodarcu akcentovať ústavný princíp právnej istoty (§ 229 ods. 1 O.s.p.). Sama skutočnosť, že tento princíp nie je výslovne vyjadrený v právnej úprave prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, bez ďalšieho neznamená, že by dovolanie bolo z dôvodov daných v ustanovení § 237 O.s.p. prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo manželstvo rozvedené. Zohľadniac uvedený ústavný princíp vyslovil ústavný súd právny názor, podľa

ktorého prípustnosť dovolania proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, nezakladá ani procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p.

Otázkou prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. smerujúceho proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, sa už zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v odôvodnení uznesenia zo 17.6.2005 sp.zn. 2 Cdo 128/2005 (viď R 59/2005) uviedol, že rozhodnutím o rozvode manželstva sa mení osobný stav účastníkov, ktorý pôsobí nielen voči tretím osobám, ale aj voči súdom (§ 159 ods. 2 O.s.p.). V nadväznosti na to treba znenie § 237 O.s.p. vykladať nie doslovne (tak, že dovolaním možno v prípade výskytu niektorej z týchto väd napadnúť skutočne každé rozhodnutie odvolacieho súdu), ale tak, že procesná vada v zmysle tohto ustanovenia nezakladá prípustnosť dovolania, pokiaľ smeruje proti rozsudku, ktorým bolo rozvedené manželstvo. Tento právny záver bol v tomto rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odôvodnený aj požiadavkou, aby sa rozhodnutia, ktorými bolo manželstvo rozvedené, nevytvorila situácia nezlučiteľná so stavom, ktorý sa medzitým mohol vytvoriť (dovolací súd na ilustráciu poukázal jednak na právne problémy vyplývajúce z možnosti, že medzičasom došlo k uzavretiu nového manželstva, jednak na právne problémy vyplývajúce z prípadného uplatnenia zákonných domniek otcovstva).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v prejednávanej veci stotožňuje s uvedenými závermi ústavného súdu a tiež Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Zohľadniac tie isté východiská ako v prípade dovolania proti rozsudku súdu, ktorým bolo manželstvo rozvedené, dospel dovolací k záveru, že v prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu odmietajúceho odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené treba pri kolízii dvoch základných ústavných princípov (práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a zásady právnej istoty ako súčasť právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy) priznať prednosť zásade právnej istoty. Vyjadrením a dôsledkom nadržanosti tejto zásady je v uvedených prípadoch záver, že ani prípadné procesné vady konania uvedené v § 237 O.s.p. nezakladajú prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu odmietajúceho odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa tak ako uzavrel Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 18.2.2010 sp.zn. 3 Cdo 247/2009, od ktorého záveru nemá dôvod sa dovolací súd v danej veci odkloniť.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie odporcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému

je dovolanie neprípustné. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 144 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júla 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová